

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد مرودشت
دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد مشاوره (M.A)
گرایش: خانواده

عنوان:

رابطه همدلی عاطفی و رضایت زناشویی با شادکامی دانشجویان متأهل شهر کازرون

استاد راهنما:

دکتر زهرا قادری

استاد مشاور:

دکتر ژاله رفاهی

نگارش:

خدیجه زارع

تابستان ۱۳۹۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

معاونت پژوهش و فن آوری

به نام خدا

مشور اخلاق پژوهش

بایاری از خداوند سبحان و اعتقاد به این که عالم محضر خداست و بمواره ناظر بر اعمال انسان و به منظور پاس داشت مقام بلند دانش و پژوهش و نظریه
اهمیت جایگاه دانشگاه در اعتدای فرهنگ و تمدن بشری، مادیانجویان و اعضاء سینت علمی واحد های دانشگاه آزاد اسلامی متعهد می گردیم اصول زیر

را در انجام فعالیت های پژوهشی مد نظر قرار داده و از آن تخطی نکنیم:

- ۱- اصل حقیقت جویی: تلاش در راستای پی جویی حقیقت و وفاداری به آن و دوری از هرگونه پنهان سازی حقیقت.
- ۲- اصل رعایت حقوق: التزام به رعایت کامل حقوق پژوهشگران و پژوهیدگان (انسان، حیوان و نبات) و سایر صاحبان حق.
- ۳- اصل مالکیت مادی و معنوی: تعهد به رعایت کامل حقوق مادی و معنوی دانشگاه و کلیه بهکاران پژوهش.
- ۴- اصل منافع ملی: تعهد به رعایت مصالح ملی و در نظر داشتن پیشبرد و توسعه کشور در کلیه مراحل پژوهش.
- ۵- اصل رعایت انصاف و امانت: تعهد به اجتناب از هرگونه جانب داری غیر علمی و حفاظت از اموال، تجهیزات و منابع در اختیار.
- ۶- اصل رازداری: تعهد به صیانت از اسرار و اطلاعات محرمانه افراد، سازمان ها و کشور و کلیه افراد و نهاد های مرتبط با تحقیق.
- ۷- اصل احترام: تعهد به رعایت حریم ها و حرمت ها در انجام تحقیقات و رعایت جانب تقد و خودداری از هرگونه حرمت شکنی.
- ۸- اصل ترویج: تعهد به رواج دانش و اشاعه نتایج تحقیقات و انتقال آن به بهکاران علمی و دانشجویان به غیر از مواردی که منع قانونی دارد.
- ۹- اصل برانست: التزام به برانست جویی از هرگونه رفتار غیر حرفه ای و اعلام موضع نسبت به کسانی که حوزه علم و پژوهش را به شائبه های غیر علمی

می آلائند.

معاونت پژوهش و فن آوری
به نام خدا
تعهد اصالت رساله یا پایان نامه تحصیلی

اینجانب **خدیجه زارع** دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد در رشته **مشاوره خانواده** که در تاریخ **۹۳/۶/۳۰** از پایان نامه خود تحت عنوان "**رابطه همدلی عاطفی و رضایت زناشویی با شادکامی دانشجویان متاهل شهر کازرون**" با کسب نمره **دفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می شوم:**

(۱) این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و ...) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آنرا در فهرست مربوطه ذکر و درج کرده ام.

(۲) این پایان نامه قبلاً برای هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

(۳) چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هرگونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و ... از پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.

(۴) چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را می پذیرم و دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی:

تاریخ و امضاء

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد مرودشت
دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد مشاوره (M.A)
گرایش: خانواده

عنوان:

رابطه همدلی عاطفی و رضایت زناشویی با شادکامی دانشجویان متأهل شهر کازرون

استاد راهنما:

دکتر زهرا قادری

استاد مشاور:

دکتر ژاله رفاهی

نگارش:

خدیجه زارع

تابستان ۱۳۹۳

صورتجلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد (M.A)

نام و نام خانوادگی دانشجو: خدیجه زارع در تاریخ: ۹۳/۶/۳۰ رشته: مشاور و خانواده

از پایان نامه خود با عنوان: رابطه همدلی عاطفی و رضایت زناشویی با شادکامی دانشجویان
متاهل شهر کازرون

با درجه ونمره دفاع نموده است.

نام و نام خانوادگی اعضای هیات داوری سمت امضاء اعضای
هیات داوری

۱ - دکتر زهرا قادری

استاد راهنما

۲ - دکتر ژاله رفاهی

استاد مشاور

۳ - دکتر لادن معین

استاد داور

مراتب فوق مورد تایید است .

مدیر/معاونت پژوهشی

مهر و امضاء

پاسکداری:

مشکر و پاس از استاد اهنمای دانشمند و فریخته ام خانم دکتر قادری که از محضر پر فیض تدریس شان بهره برده ام، از همجای و همیاری بی دریغشان در به انجام رسانیدن این پایان نامه پاسکدازم و از بیچ کلمی در این زمینه بر من دریغ ننمودند. چگونه پاس کویم مهربانی و لطف و محبت تو را که سرشار از عشق و یقین است! تقدیر و مشکر از استاد مشاور فرزند و اندیشمندم خانم دکتر رفاهی که خود باوری را به من آموختند و با سه صدر مشاوره این پایان نامه را پذیرفتند و از نکته های دلاویز، گفته های بلند و نظرات کارشناسانه ایشان بهره جستم. در مقابل این همه عظمت و شکوه تو مرانه توان پاس است و نه کلام و صف! مشکر و پاس شایسته از همکاری و نقطه نظرات استاد داور ارجمند و بزرگوارم مدیر محترم گروه مشاوره دانشکده، خانم دکتر معین که با تقبل زحمت بی دریغ و عنایت و حسن خلق و فروتنی و مهربانی زحمت داوری این پایان نامه را متقبل شدند. از حضرت دوست خواهان موفقیت روز افزونتان، هستم. من مدیون تمامی محبت های شما، هستم.

تقدیم به:

تقدیم به روح پاک پدر عزیزم به باغبان مهربان باغچه کوچک اما باصفای زندگیم، که چند صباحی است
بار سنگین فاصله ما رو بر قلب بقرارم گذاشته است و همواره سخته‌ها را به جان خرید خود را سپر بلای
مشکلات و ناملایمات کرد تا من به جایگاهی که اکنون در آن ایتمه ام برسم و عالمانه به من
آموخت تا چگونه در عرصه زندگی ایستادگی را تجربه کنم.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	چکیده
فصل اول: کلیات پژوهش	
۳	۱-۱- مقدمه
۵	۲-۱- بیان مسئله
۷	۳-۱- اهمیت و ضرورت پژوهش
۸	۴-۱- اهداف تحقیق
۸	۵-۱- فرضیه های پژوهش
۸	۶-۱- تعاریف مفهومی و عملیاتی متغیرها
فصل دوم: ادبیات و پیشینه پژوهش	
۱۱	۱-۲- مفهوم شادکامی
۲۱	۷-۲- همدلی عاطفی
۲۷	۱۴-۲- رضایت زناشویی
۳۵	۱۸-۲- پیشینه پژوهش
فصل سوم: روش پژوهش	
۴۷	۱-۳- طرح کلی پژوهش
۴۷	۲-۳- جامعه آماری
۴۷	۳-۳- نمونه گیری و حجم نمونه پژوهش
۴۸	۵-۳- ابزار پژوهش
۵۱	۶-۳- نحوه انجام پژوهش
۵۱	۷-۳- روش تجزیه و تحلیل اطلاعات
۵۱	۸-۳- ملاحظات اخلاقی
فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده های پژوهش	
۵۳	۱-۴- یافته های توصیفی
۵۶	۳-۴- یافته های جانبی پژوهش
فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری	
۶۰	۱-۵- بحث و نتیجه گیری
۶۲	۲-۵- تبیین یافته های جانبی پژوهش

۶۴ محدودیت های پژوهش
۶۴ ۵-۴- پیشنهادات پژوهش
۶۶ منابع
۷۶ پیوست ها
۸۷ چکیده انگلیسی

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۱-۳: توزیع آزمودنی ها از لحاظ جنسیت	۴۷
جدول ۱-۳: توزیع آزمودنی ها از لحاظ طبقات سن	۴۸
جدول ۱-۴: میانگین و انحراف معیار همدمی عاطفی، رضایت زناشویی و شادکامی دانشجویان متأهل	۵۳
جدول ۲-۴: میانگین و انحراف معیار ابعاد رضایت زناشویی دانشجویان متأهل	۵۳
جدول ۳-۴: میانگین و انحراف معیار ابعاد شادکامی دانشجویان متأهل	۵۴
جدول ۴-۴: میانگین و انحراف معیار همدمی عاطفی، رضایت زناشویی و شادکامی دانشجویان متأهل	۵۴
جدول ۵-۴: میانگین و انحراف معیار همدمی عاطفی، رضایت زناشویی و شادکامی دانشجویان متأهل	۵۵
جدول ۶-۴: رابطه همدمی عاطفی و شادکامی دانشجویان متأهل	۵۵
جدول ۷-۴: رابطه رضایت زناشویی و شادکامی دانشجویان متأهل	۵۶
جدول ۸-۴: پیش بینی شادکامی دانشجویان متأهل از روی همدمی عاطفی و رضایت زناشویی	۵۶
جدول ۹-۴: ضرایب همبستگی ابعاد رضایت زناشویی با ابعاد شادکامی دانشجویان متأهل	۵۷
جدول ۱۰-۴: نتایج تحلیل واریانس چند متغیری بر روی میانگین نمره های همدمی عاطفی، رضایت زناشویی و شادکامی دانشجویان متأهل بر حسب جنسیت	۵۸
جدول ۱۱-۴: نتایج تحلیل واریانس چند متغیری بر روی میانگین نمره های همدمی عاطفی، رضایت زناشویی و شادکامی دانشجویان متأهل بر حسب طبقات سن	۵۸

چکیده

پژوهش حاضر با هدف تعیین رابطه همدلی عاطفی و رضایت زناشویی با شادکامی دانشجویان متأهل شهر کازرون انجام گرفت. نمونه پژوهش شامل ۱۸۷ دانشجوی متأهل بود که به صورت تصادفی خوشه ای انتخاب شدند و به ابزارهای پژوهش که عبارت بودند از پرسشنامه همدلی عاطفی مهرابیان و اپستین (۱۹۷۲)، پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ و پرسشنامه شادکامی آکسفورد پاسخ دادند. طرح پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بود. برای تحلیل داده ها از ضریب همبستگی ساده پیرسون و رگرسیون چند متغیره استفاده شد. نتایج نشان داد که بین همدلی عاطفی با شادکامی دانشجویان متأهل و بین رضایت زناشویی با شادکامی دانشجویان متأهل رابطه معنی داری وجود دارد. همچنین نتایج رگرسیون نشان داد که همدلی عاطفی و رضایت زناشویی پیش بینی کننده شادکامی دانشجویان متأهل می باشند.

کلید واژگان: همدلی عاطفی، رضایت زناشویی، شادکامی

فصل اول : کلیات پژوهش

کانون خانواده در برگیرنده محیط سالم و سازنده و روابط گرم و تعامل بین فردی صمیمی می‌باشد و می‌تواند موجب رشد و پیشرفت اعضای خانواده شود (کمپل^۱، ۲۰۰۳).

خانواده پایه اساسی اجتماع و سلول سازندگی است و در وسیعترین مفهوم، خاستگاه اعضای خویش و پناهگاه آنان است. خانواده نهادی است که به اعضای خود احساس امنیت و آرامش می‌بخشد. خانواده همچون صدفی است که اگر پایه‌های آن سنجیده و درست بنا نشود، هرگز مرواریدی نخواهد پرورد. زندگی مشترک تنها در تامین و رفع نیازهای مادی، اقتصادی و تداوم نسل نیست، بلکه حس مشارکت و تفاهم برای وسعت نگرش و امکان دستیابی به فرصت‌های بیشتر است. به بیان دیگر زندگی مشترک مبتنی بر قرارداد بین زن و مرد برای ارضای نیازهای خود و به تبع آن انجام تمام کارکرد آن شامل روحیه همکاری، تقسیم کار، تربیت و پرورش کودکان و ایجاد مهر و عطوفت است (ستوده، ۱۳۸۹).

شادکامی^۲ برای زوجین مسئله جدی و مهمی تلقی می‌شود زیرا که شادی بر مولفه‌های ذهنی کیفیت زناشویی تاثیر می‌گذارد و باعث افزایش کیفیت زندگی زوجین می‌گردد (لامبرت و نیترا^۳، ۲۰۰۹). سلامت و پویایی خانواده ریشه در سلامت و شادی زوجین دارد. زوجین را می‌توان نیروی محرک و جهت دهنده خانواده به حساب آورد. از مهمترین ویژگی‌های خانواده متعادل توانایی برخورد مثبت و سازنده با جهان پیرامون و یا بطور کلی مثبت‌گرایی است. در این صورت افراد و خانواده هنگام مواجهه با مسائل و پدیده‌ها، جنبه‌های مثبت آموزنده و الهام بخش آن را مورد توجه قرار می‌دهند و از جنبه‌های منفی چشم‌پوشی می‌کنند (سلیگمن^۴، ۲۰۰۱).

افکار شاد و شادی باعث می‌شود افراد به شیوه مثبت و سازگارانه تری به مسائل پاسخ دهند شادی باعث می‌شود سطح استرس کمتر، سیستم ایمنی بدن قوی‌تر و افراد خلاق‌تر شوند (کجباف، آقایی و محمدی، ۱۳۹۰).

شادکامی از جهت اثرات آن در خانواده نیز حائز اهمیت است. شادی امری مسری است، یعنی شادی یک فرد می‌تواند در دیگران نیز شادی پدید آورد. شادکامی زندگی زوجین را دلپذیرتر و انعطاف پذیرتر می‌نماید (عابدی، ۱۳۸۵).

توبلین^۵ (۲۰۱۰) بیان می‌دارد که زوجین هسته اصلی خانواده هستند و زندگی شاد زوجین با انتظارات واقعی از یکدیگر برآورده می‌شود. آیزنگ^۶ (۱۹۹۹)، به نقل از میراحمدی، احمدی و

۱- Campbell
 ۲- Happiness
 ۳- Lambert & Niter
 ۴- Seligman
 ۵- Tublin
 ۶- Eysenck

بهرامی، ۱۳۹۰) شادکامی را ترکیبی از عاطفه مثبت، رضایت از زندگی و عدم وجود عواطف منفی مثل افسردگی و اضطراب می‌داند. می‌توان بیان نمود که شادکامی در بین زوجین با عوامل گوناگونی در تعامل است و عوامل شناختی، هیجانی، اجتماعی و عاطفی می‌توانند با میزان شادکامی زوجین در ارتباط باشند. دو مقوله ای که در این پژوهش رابطه آن با شادکامی زوجین بررسی می‌گردد، همدلی عاطفی^۱ و رضایت زناشویی^۲ زوجین است.

همدلی عاطفی یکی از نیازهای روابط زوجین است. به طور تجربی تایید شده است که کیفیت روابط بین شخصی زوجین پیوند عمیقی با ابعاد روان شناختی، عاطفی و جسمانی بهزیستی دارد (سگرین و تیلور^۳، ۲۰۰۷، به نقل از مشاک، ۱۳۸۹).

همدلی عاطفی به افراد اجازه می‌دهد با محیط اجتماعی خود تماس برقرار نماید و با محیط خود پیوند عمیقی را برقرار نماید و از آسیب رساندن به دیگران و خود جلوگیری کند (بارون، کاهن و ویل رایت^۴، ۲۰۱۱).

همدلی عاطفی عنصری ضروری برای زندگی زوجین است. زیرا که همدلی عاطفی پاسخ دهی به احساسات را تسهیل می‌کند و فرایند زیر بنایی شادی و نشاط در محیط خانواده است. همدلی عاطفی در محیط خانواده از طریق توانایی سهیم شدن در حالات هیجانی، دریافت پسخوراند منظم از روابط بین شخصی و آگاهی از احساسات همسر مشکلات بین شخصی و تعارضات زوجین را کاهش داده و زمینه بهبود روابط و رضایتمندی زناشویی و خرسندی در محیط خانواده را فراهم می‌سازد (سوسا، مک دونالد، روشب، دیموسکا و جیمز^۵، ۲۰۱۲).

از طرف دیگر یکی دیگر از متغیرهایی که رابطه آن با شادکامی زوجین بررسی می‌گردد، رضایت زناشویی زوجین است. از جمله مظاهر زندگی اجتماعی انسان، وجود تعامل سالم و سازنده میان انسان و برقرار بودن عشق به هم‌نوع و ابراز صمیمیت و همدلی به یکدیگر است. خانواده محل ارضای نیازهای مختلف جسمانی و عقلانی و عاطفی است و داشتن آگاهی از نیازهای زیستی و روانی و شناخت چگونگی ارضاء آن و تجهیز شدن به تکنیکهای شناخت تمایلات زیستی و روانی ضرورتی انکار ناپذیر می‌باشد. رضایت یک فرد از زندگی زناشویی به منزله رضایت وی از خانواده محسوب می‌شود و رضایت از خانواده به مفهوم رضایت از زندگی بوده و در نتیجه تسهیل در امر رشد و تعالی و پیشرفت مادی و معنوی جامعه خواهد (ردزوان^۶، ۲۰۱۱).

۱- Emotional empathy

۲- Marital satisfaction

۳- Segrin & Taylor

۴- Baron- Cohen & Wheel Wright

۵- Sousa & McDonald & Rushby & Dimoska & James

۶- Redzoal

رضایت زناشویی یک ارزیابی کلی از وضعیت رابطه زناشویی یا رابطه عاشقانه کنونی فرد است. رضایت زناشویی می‌تواند انعکاسی از میزان شادی افراد از روابط زناشویی و یا ترکیبی از خشنود بودن بواسطه بسیاری از عوامل مختص رابطه زناشویی باشد. رضایت زناشویی به شادی و لذت از روابط میان زوجها مرتبط است. رضایت زناشویی به معنای داشتن احساس مطلوب از ازدواج است. می‌توان رضایت زناشویی را به عنوان یک موقعیت روان شناختی در نظر گرفت که خود به خود به وجود نمی‌آید بلکه مستلزم تلاش هر دو زوج است (امیری مجد و زری مقدم، ۱۳۹۰).

لذا بنا به آنچه بیان شد شادکامی زوجین می‌تواند معلول عوامل عاطفی و شناختی-هیجانی در زندگی زوجین باشد و بررسی عوامل مرتبط با شادکامی زوجین می‌تواند به زوجین بازخورد مناسبی را در جهت توجه به ابعاد مختلف در جهت ارتقا و تعالی شادی در محیط خانواده را بدهد. شادی در محیط خانه و خانواده و مخصوصا در بین زوجین می‌تواند زمینه ساز یک جامعه با کیفیت زندگی بالا و رشد سلامت جامعه باشد. بنابراین پژوهش حاضر به شناسایی رابطه همدلی عاطفی و رضایت زناشویی با شادکامی زوجین می‌پردازد.

۱-۲- بیان مسئله

خانواده را موسسه یا نهاد اجتماعی معرفی کرده اند که ناشی از پیوند زناشویی زن و مرد است. از جمله مظاهر زندگی اجتماعی انسان وجود تعامل سالم و سازنده میان خانواده و برقراری عشق به هممنوع و ابراز صمیمیت و همدلی به یکدیگر است. خانواده محل ارضای نیازهای مختلف جسمانی، عقلانی و عاطفی است. شادمانی یک فرد از زندگی زناشویی به منزله رضایت از خانواده محسوب می‌شود و رضایت از خانواده به مفهوم رضایت، سازندگی و عدم تعارض است که در نتیجه موجبات تسهیل رشد و تعالی های مادی و معنوی جامعه خواهد شد (ادلتی و وردزوان^۱، ۲۰۱۰).

در سال های اخیر با گسترش روان شناسی مثبت نگر مطالعه شادکامی محور اساسی پژوهش های این حیطه بوده است. اهمیت نقش شادی در بهداشت روانی، سلامت جسمانی، کارآمدی، بهره وری و مشارکت های اجتماعی موجب افزایش توجه محققان حوزه های روان شناسی، علوم زیستی و علوم اجتماعی به عوامل مؤثر بر شادی شده است (نشاط دوست، مهرابی، کلانتری و پالاهانگ، ۱۳۸۶).

هیجان اصطلاحی است که در تحقیقات گوناگون بکار می‌رود تا تاثیرات آن در ابعاد گوناگون رفتار انسان مشخص گردد. هیجانان مثبت نقش بسزایی در کم کردن بیماری و افزایش سلامتی در ابعاد جسمانی و سلامتی دارند (سانتراک^۲، ۲۰۰۳، ترجمه فیروزبخت، ۱۳۹۰).

شادکامی یکی از مباحثی است که در پژوهش های روانشناسان در زمینه تندرستی ذهنی مورد توجه قرار گرفته است. احساس ناراحتی و فقدان شادمانی، عزت نفس فرد را کاهش می‌دهد و فرد در زمینه-

۱- Edlati & Redzuan

۲- Santrock

های گوناگونی دچار اختلال می‌کند که می‌تواند فرد را در مقابله با مشکلات گوناگون دچار افت چشمگیری نماید (وارات^۱، ۲۰۰۱).

شادکامی با حضور هیجان‌ات مثبت، فقدان هیجان‌ات منفی و رضایت از زندگی، حاصل می‌گردد و از عوامل اصلی بهزیستی ذهنی به شمار می‌آید (دینر^۲، ۲۰۰۵).

شادکامی سه جزء اصلی دارد، هیجان مثبت، رضایت از زندگی و فقدان هیجان منفی از قبیل افسردگی و اضطراب. در عین حال روابط مثبت با دیگران، هدفمند بودن از زندگی، رشد شخصی، دوست داشتن دیگران و طبیعت از دیگر اجزای شادکامی است (بریجس، مارگیس و زاف^۳، ۲۰۰۲).

میزان شادکامی در محیط خانواده و زوجین می‌تواند تحت تاثیر عوامل متعدد شناختی، اجتماعی، هیجانی باشد. دو عاملی که می‌توانند میزان شادکامی زوجین را افزایش دهند، همدلی عاطفی زوجین و رضایت زناشویی آن‌می باشد. همدلی عاطفی ظرفیت بنیادین افراد در تنظیم روابط، حمایت از فعالیت‌های مشترک و انسجام گروهی است. این توانایی نقش اساسی در زندگی اجتماعی دارد و نیروی برانگیزاننده رفتارهای اجتماعی و رفتارهایی است که انسجام گروهی را در پی دارد (ریف، کتلیار و ویفرینک^۴، ۲۰۱۰).

همدلی عاطفی عنصری ضروری برای عملکردهای موفقیت آمیز بین شخصی و شادمانی در زندگی زناشویی محسوب می‌شود و پاسخ عاطفی فرد به واکنش‌های عاطفی طرف مقابل است (علی، آموریم، چارمورو و پرموزیک^۵، ۲۰۰۹).

ابراز مناسب همدلی نیاز به مهارت‌های اجتماعی دارد. در تحقیقات متعدد تایید شده است که شادمانی در زندگی زناشویی پیوند عمیقی با ابعاد روانشناختی و بهزیستی روانی دارد. لذا همدلی عاطفی موجبات تعاملات مناسب در زندگی زوجین می‌گردد و رضایت و شادمانی در روابط را باعث می‌گردد (الدن و تیلور^۶، ۲۰۰۴).

از عوامل دیگر که می‌تواند با شادکامی زوجین رابطه مستقیمی داشته باشد، رضایت زناشویی زوجین است. رضایت زناشویی نیز یکی از متغیرهای مهمی است که در این پژوهش به آن پرداخته می‌شود. رضایت زناشویی در واقع نگرشی مثبت و لذت بخش است که زن و شوهر از جنبه‌های مختلف روابط زناشویی دارند (امیری مجد و زری مقدم، ۱۳۹۰).

۱- Wart

۲- Deiner

۳- Beridges & Margic & Zaff

۴- Rieffe & Ketelear & Wieferrink

۵- Ali & Amorim & Chamorro & Premuzic

۶- Alden & Teylor

رضایت زناشویی یک ارزیابی کلی از وضعیت رابطه زناشویی یا رابطه عاشقانه کنونی فرد است. می‌توان خرسندی زناشویی را به عنوان یک موقعیت روانشناختی در نظر گرفت که مستلزم تلاش هر دو زوج است (احمدی و نبی پور، ۱۳۸۹).

رضایت از زندگی زناشویی بهزیستی و شادمانی را برای زوجین به ارمغان می‌آورد. کیفیت رضایت و روابط زناشویی سازگاری بالا و سطوح بالای درک متقابل، ارتباط مناسب در زندگی زناشویی را فراهم می‌آورد و میزان شادمانی از زندگی مشترک را در بر می‌گیرد (کیس^۱، ۲۰۰۲، به نقل از خواجه پور، بهرامی، فاتحی زاده و عابدی، ۱۳۹۱).

با توجه به این که شادکامی در خانواده و رابطه زوجین از مقوله‌های مهم می‌باشد و شادی در رابطه زوجین می‌تواند مسبب رشد جامعه سالم شود، بررسی عواملی که زمینه را برای شادکامی زوجین فراهم می‌آورد مهم است. بنابراین در پژوهش حاضر این مسئله مد نظر است که آیا بین همدلی عاطفی و رضایت زناشویی با میزان شادکامی دانشجویان متأهل در شهر کازرون رابطه معنادار وجود دارد؟

۱-۳- اهمیت و ضرورت پژوهش

خانواده از مهمترین نهادهای اجتماعی است. خانواده به عنوان واحد اجتماعی در برگیرنده بیشترین و عمیق ترین مناسبات انسانی است و علاوه بر آنکه منبع اولیه نیازهای اساسی فرد محسوب می‌شود، موقعیت‌های متعددی را برای شکل‌گیری نگرش و تشکیل باورهای فرد فراهم می‌آورد. متخصصان روانشناسی خانواده، غالباً معیار خود را در بررسی کیفیت روابط زوجین، بر سطح رضایتمندی زناشویی آن و میزان روابط عاطفی قرار می‌دهند (میراحمدی، احمدی و بهرامی، ۱۳۹۱).

باید بیان داشت که شناخت عوامل مرتبط با شادکامی و عواملی که شادمانی را در خانواده ایجاد می‌نماید و موجبات استحکام بخش زندگی خانوادگی است، ضروری به نظر می‌رسد زیرا اهمیت نقش شادی در بهداشت روانی، سلامت جسمانی، کارآمدی، بهره‌وری و مشارکت‌های اجتماعی موجب افزایش سطح کیفی روابط زناشویی می‌گردد. بررسی عواملی که زمینه بروز شادی را برای خانواده‌ها تسهیل سازد موجب می‌گردد تعادل روانی خانواده ایجاد و حفظ گردد و موجب جلوگیری از متلاشی شدن روابط می‌گردد. جامعه با وجود خانواده‌های شادکام با آرامش خاطر به رشد و تعالی و خدمات اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی خواهد رسید و خانواده‌ها از این پیشرفت سود خواهند برد. خانواده‌ها و نظام‌های اجتماعی خانواده، مراکز مشاوره و سازمان‌های متولی بنیاد خانواده با استفاده از نتایج پژوهش می‌توانند عوامل مرتبط با شادکامی خانواده را بیشتر بشناسند و مقدمات و زمینه‌های لازم را برای شادکامی بیشتر خانواده‌ها و زندگی زوجین را بستر سازی نمایند. لذا بررسی و پژوهش در این زمینه ضروری و مهم تلقی می‌شود.

۱- Kies

۱-۴- اهداف تحقیق

۱-۴-۱- پژوهش حاضر با اهداف زیر صورت می‌پذیرد

- ۱- تبیین رابطه همدلی عاطفی با میزان شادکامی دانشجویان متاهل؛
- ۲- تبیین رابطه رضایت زناشویی با میزان شادکامی دانشجویان متاهل؛
- ۳- پیش بینی میزان شادکامی دانشجویان متاهل بر اساس همدلی عاطفی و رضایت زناشویی.

۱-۴-۲- اهداف جانبی

- ۱- تبیین رابطه ابعاد رضایت زناشویی با ابعاد میزان شادکامی دانشجویان متاهل.
- ۲- بررسی تفاوت همدلی عاطفی، رضایت زناشویی و میزان شادکامی دانشجویان متاهل از لحاظ جنسیت، طبقات سن و سطوح تحصیلات.

۱-۵- فرضیه های پژوهش

فرضیه های اصلی

- فرضیه اول: بین همدلی عاطفی با میزان شادکامی دانشجویان متاهل رابطه معنادار وجود دارد.
- فرضیه دوم: بین رضایت زناشویی با میزان شادکامی دانشجویان متاهل رابطه معنادار وجود دارد.
- فرضیه سوم: همدلی عاطفی و رضایت زناشویی قادر به پیش بینی میزان شادکامی دانشجویان متاهل هستند.

فرضیه های فرعی پژوهش

- فرضیه فرعی اول: بین ابعاد رضایت زناشویی با ابعاد شادکامی دانشجویان متاهل رابطه معنادار وجود دارد.
- فرضیه فرعی دوم: بین همدلی عاطفی، رضایت زناشویی و میزان شادکامی دانشجویان متاهل از لحاظ جنسیت، طبقات سن و سطوح تحصیلات تفاوت وجود دارد.

۱-۶- تعاریف مفهومی و عملیاتی متغیرها

۱-۶-۱- تعریف مفهومی همدلی عاطفی

ریف^۱ (۲۰۱۰) در تعریف همدلی عاطفی بیان می‌دارد که، همدلی توانایی مهمی است که فرد را با احساسات و افکار دیگران هماهنگ می‌کند، او را به دنیای اجتماعی پیوند می‌زند، کمک به دیگران را برای وی ترسیم می‌کند و از آسیب به دیگران جلوگیری می‌کند. وی معتقد است همدلی عاطفی بعنوان نیروی برانگیزانندهی رفتارهای اجتماعی که انسجام گروهی را در پی دارد تعریف می‌شود.

۱- Rieffe

۱-۶-۲- تعریف عملیاتی همدلی عاطفی

در این پژوهش منظور از همدلی عاطفی نمره ای است که آزمودنی ها از پرسشنامه ۳۳ سئوالی همدلی عاطفی مهربان و اپستین^۱ (۱۹۷۲) بدست می آورند.

۱-۶-۳- تعریف مفهومی رضایت زناشویی

به نظر الیس^۲ (۱۹۸۹) رضایت زناشویی، عبارتست از احساسات عینی از خشنودی، رضایت و لذت تجربه شده توسط زن یا شوهر، موقعی که همه جنبه های ازدواج را در نظر می گیرند. رضایت زناشویی یک حالت روحی است که مزایا و هزینه های ادراک شده در ازدواج را در یک فرد خاص نشان می دهد (بیومیستر^۳، ۲۰۰۷، به نقل از خسروی، ۱۳۹۲).

۱-۶-۴- تعریف عملیاتی رضایت زناشویی

در این پژوهش منظور از رضایت زناشویی نمره ای است که آزمودنی ها از پرسشنامه فرم کوتاه ۴۷ سئوالی رضایت زناشویی انریچ توسط اولسون، فورنیر و درانگمن^۴ (۱۹۸۹) بدست می آورند.

۱-۶-۵- تعریف مفهومی شادکامی

آرگیل و ولو^۵ (۱۹۹۹)، به نقل از هیلز^۶ و آرگیل، (۲۰۰۱) شادکامی را حالتی دال بر هیجانان مثبت، خوشحالی و شادمانی زیاد، رضایت از زندگی، داشتن خلق شاد و سلامت روانی توصیف کرده اند که ناشی از قضاوت درباره چگونگی گذراندن زندگی است. این نوع داوری از بیرون به فرد تحمیل نمی شود، بلکه حالتی است درونی که از هیجانان مثبت تأثیر می پذیرد.

۱-۶-۶- تعریف عملیاتی شادکامی

منظور از شادکامی در پژوهش حاضر نمره ای است که آزمودنی ها از پرسشنامه آکسفورد^۷ (OHI) سالش (۱۹۸۹) کسب می نمایند.

۱- Epsetin

۲- Ellis

۳- Baumister

۴- Olson & Fournier & Drukman.

۵- Argiel & Velo

۶- Heilez

۷- Oxford happiness inventory